

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Petra Mikeše a soudců Milana Podhrázkého a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **M. S.**, zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 11. 6. 2019, čj. MV-59764-3/SO-2019, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 9. 7. 2020, čj. 6 A 135/2019-39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 8. 2. 2019, čj. VS-2262/835.3/2-2018, zamítl podle § 13 odst. 2 zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů (zákon o státním občanství České republiky), žádost žalobce (dále „stěžovatel“) a jeho manželky o udělení státního občanství ČR, do které byla zahrnuta i jejich nezletilá dcera. V záhlaví označeným rozhodnutím ministr vnitra následně zamítl jejich společný rozklad. Správní orgány si k posouzení žádosti vyžádaly stanoviska Policie ČR a zpravodajských služeb, na jejichž základě dospěly k závěru, že stěžovatel představuje ohrožení bezpečnosti státu (§ 22 odst. 3 zákona o státním občanství ČR).

[2] Rozhodnutí ministra vnitra napadl stěžovatel žalobou, kterou Městský soud v Praze v záhlaví uvedeným usnesením odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Poukázal na to, že je napadené rozhodnutí podle § 26 zákona o státním občanství ČR vyloučeno ze soudního přezkumu a že dané ustanovení nezrušil ani Ústavní soud. Za takové situace se nemohl zabývat ani tvrzeným porušením procesních ustanovení ve správním řízení, protože soudní vyluka dopadá na všechny případy, v nichž správní orgány postupovaly podle § 26 zákona o státním občanství ČR.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Stěžovatel napadl usnesení městského soudu kasační stížností.

[4] Namítá, že nesouhlasí s nálezem Ústavního soudu ze dne 2. 7. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 39/17. Naopak se ztotožňuje s názorem vysloveným v odlišném stanovisku k tomuto nálezu. Právo na soudní přezkum rozhodnutí veřejné správy je garantováno v čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Přestože existuje možnost správního přezkumu tohoto rozhodnutí, provádí tento přezkum fakticky též správní orgán, který vydává utajované informace. Není proto zajištěna nestranná a nezávislá kontrola moci výkonné. Žadatelé o státní občanství tak jsou diskriminováni. Stěžovatel si je vědom toho, že soud je vázán výše uvedeným nálezem Ústavního soudu. Aby však jeho závěr mohl posléze napadnout u Evropského soudu pro lidská práva, musel nyní podat kasační stížnost.

[5] Nad rámec výše uvedeného stěžovatel dále poukázal na to, že utajované informace, kvůli kterým žalovaný žádost zamítl, se týkaly pouze jeho, nikoliv jeho manželky a nezletilé dcery, se kterými podal společnou žádost o udělení státního občanství. K vyloučení soudního přezkumu u manželky a dcery tak došlo bez zákonného důvodu. Závěr městského soudu, podle kterého nelze kvůli výluce soudního přezkumu posuzovat ani procesní otázky, považuje za alibistický. Nebyla porušena procesní práva manželky a dcery, ale bez zákonného důvodu byly zamítnuty jejich žádosti a zasaženo jejich právo na soudní ochranu. Takový postup nelze odůvodnit ani poukazem na zásadu jednotnosti státního občanství rodiny. Ta totiž neplatí absolutně a starší syn je již navíc občanem ČR.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že kasační stížnost není důvodná. Navrhl proto, aby ji Nejvyšší správní soud rovněž odmítl.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost a dospěl k závěru, že není důvodná.

[8] Stěžovatel uplatnil kasační námitky zpochybňující zákonnost odmítnutí jeho žaloby [§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.]. Má za to, že měl městský soud žalobu věcně projednat a rozhodnout, neboť má právo na soudní přezkum rozhodnutí ministra vnitra.

[9] Podle § 22 odst. 3 zákona o státním občanství ČR platí, že *k žádosti o udělení státního občanství České republiky, kterou podal žadatel starší 15 let, si ministerstvo vyžádá stanoviska Policie České republiky a zpravodajských služeb České republiky; tato stanoviska*

pokračování

se nestávají součástí spisu, pokud obsahují utajované informace. V případě, že v řízení vyjde na základě stanoviska Policie České republiky nebo zpravodajské služby, které obsahuje utajované informace, najevo, že žadatel ohrožuje bezpečnost státu, jeho svrchovanost a územní celistvost, demokratické základy, životy, zdraví, nebo majetkové hodnoty, v odůvodnění rozhodnutí se pouze uvede, že k zamítnutí žádosti došlo z důvodu ohrožení bezpečnosti státu.

[10] Podle § 26 téhož zákon dále platí, že rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení státního občanství České republiky podle § 22 odst. 3 je vyloučeno z přezkoumání soudem.

[11] Městský soud v napadeném usnesení vyšel kromě citovaných zákonných ustanovení také z výše již uvedeného nálezu sp. zn. Pl. ÚS 39/17. V tomto nálezu Ústavní soud neshledal protiústavnost soudní výluky podle § 26 zákona o státním občanství ČR. Konstatoval, že „*zákaz výluky ze soudního přezkumu podle čl. 36 odst. 2 Listiny se vztahuje pouze na případy, ve kterých nejen že musí jít o konkrétní základní právo, ale současně se musí rozhodnutí orgánu veřejné správy takového konkrétního základního práva skutečně týkat (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 16. 12. 2014 sp. zn. Pl. ÚS 9/14). [...] rozhodnutím o neudělení státního občanství pro ohrožení bezpečnosti státu nedochází k zásahu do základních práv a svobod, a vylučuje-li zákonodárce toto rozhodnutí ze soudního přezkumu, nedostává se tím do rozporu se zákazem výluky ze soudního přezkumu podle čl. 36 odst. 2 Listiny.*“ (body 63 a 64 nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 39/17). Jak Ústavní soud uvedl ve své pozdější judikatuře, „*za situace, kdy Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 39/17 dovedl ústavní konformitu této soudní výluky, neměly správní soudy v intencích čl. 95 odst. 1 Ústavy jinou možnost než správní žalobu stěžovatele odmítnout, resp. zamítnout jeho následnou kasační stížnost. Z ústavněprávního hlediska jim proto nelze nic vytknout a k tvrzenému porušení čl. 36 odst. 1 nebo 2 Listiny tedy nedošlo.*“ (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 29. 9. 2020, sp. zn. III. ÚS 22/20, bod 26). Tyto závěry jsou pro Nejvyšší správní soud podle čl. 89 odst. 2 Ústavy České republiky závazné bez ohledu na to, že proti nim někteří soudci Ústavního soudu uplatnili odlišné stanovisko.

[12] Tomu odpovídá také ustálená rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu zamítající kasační stížnosti směřující proti odmítavým usnesením krajských soudů ve vztahu k § 26 zákona o státním občanství ČR (viz rozsudky NSS ze dne 19. 7. 2019, čj. 2 As 174/2017-30, ze dne 13. 8. 2019, čj. 9 As 211/2018-37, ze dne 15. 8. 2019, čj. 9 As 85/2018-49, ze dne 27. 11. 2019, čj. 10 As 309/2019-23, ze dne 23. 1. 2020, čj. 5 As 346/2019-27, či ze dne 2. 6. 2020, čj. 1 As 71/2020-24).

[13] Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že je výše uvedenými závěry Ústavního soudu i v nyní projednávané věci vázán. Napadené usnesení městského soudu v kasačním přezkumu ob stojí, neboť žaloba byla jako nepřipustná odmítnuta na základě soudní výluky obsažené v § 26 zákona o státním občanství ČR, jejíž protiústavnost Ústavní soud neshledal. Stěžovatel ostatně i sám v kasační stížnosti uvedl, že si je vědom závaznosti nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 39/17 a že kasační stížnost podal fakticky pouze jako procesní podmínku pro následné podání stížnosti k Evropskému soudu pro lidská práva.

[14] Tato výluka soudního přezkumu platí bezvýjimečně. Není proto podstatné, jestli vznesené žalobní námitky zpochybňovaly zákonnost správních rozhodnutí z hlediska

hmotněprávního nebo z hlediska údajných vad správního řízení. Na závěru městského soudu, který se odmítl zabývat námitkou poukazující na nezákonnost vedení společného řízení, proto nelze shledat nic nezákonného či alibistického, jak tvrdí stěžovatel. Pro úplnost Nejvyšší správní soud podotýká, že by se městský soud bez ohledu na § 26 zákona o státním občanství ČR nemohl v řízení o žalobě stěžovatele tvrzeným zásahem do práv jeho manželky a jejich nezletilé dcery zabývat. Tento zásah se totiž nijak nedotýká právní sféry stěžovatele (srov. § 65 odst. 1 s. ř. s.).

[15] Nejvyšší správní soud závěrem upozorňuje na rozhodovací praxi Ústavního soudu, podle které se výluka ze soudního přezkumu obsažená v § 26 zákona o státním občanství ČR vztahuje na řízení před správními soudy, ale nebrání tomu, aby rozhodnutí správních orgánů přezkoumal Ústavní soud v řízení o ústavní stížnosti, a to včetně podkladů, které podléhají utajení. V této souvislosti Ústavní soud poukázal na to, že důsledkem současné právní úpravy může být nepřipustná situace, která se z pohledu žadatelů o státní občanství podobá střelbě na terč se zavázanýma očima (viz bod 33 a násl. výše již uvedeného nálezu sp. zn. III. ÚS 22/20 a nález ze dne 19. 10. 2021, sp. zn. III. ÚS 2116/21).

IV. Závěr a náklady řízení

[16] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Ze shora uvedených důvodů proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. zamítl.

[17] Nejvyšší správní soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, kterému by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 18. března 2022

Petr Mikeš
předseda senátu